

Nyár ültetvények ipari termesztés technológiájának fejlesztése

**Avagy, egy projekt a változó viszonyok
között folytatott, fenntartható nemes
nyár gazdálkodásért**

A fejlesztések a VP3-16.1.1-4.1.5-4.2.1-4.2.2-8.1.1-8.2.1-8.3.1-8.5.1-8.5.2-8.6.1-17 kódszámú felhívásra benyújtott, 1924342122 projektazonosító számú, Nyár ültetvények ipari termesztés technológiájának fejlesztése c. projekt támogatásával valósultak meg.

A projekt célja

Napjainkban a klímaváltozás nem csak a talajvízre nem támaszkodó, szárazabb területeken folyó erdőgazdálkodást teszi egyre nehezebbé, de jelentős kihívások elé állítja a folyóközeli erdőkkel gazdálkodó erdészeket is. A projekt ezért egy olyan termesztéstechnológiai (erdőfelújítási) eljárás kidolgozását tűzte ki célul, amely elősegíti produktív és termőhely-, klímaálló nemes nyár állományok létrehozását.

Egy cél, de több feladat ...

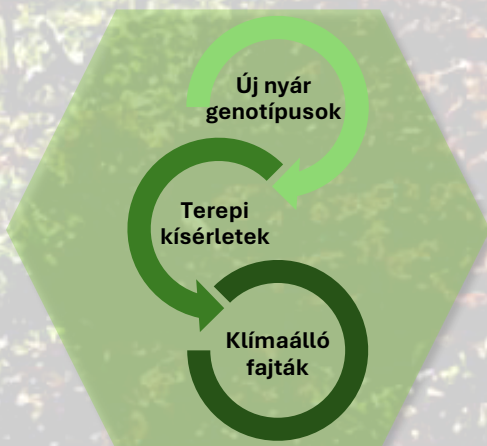
A projekt keretében három fő tevékenység elvégzését tervezte a konzorcium:

- ❖ Új nemes nyár kísérletek beállítása, a már megváltozott és a továbbra is változó termőhelyi adottságokat jól toleráló fajták kiválasztása céljából
- ❖ Nemes nyár termesztéstechnológiai eljárás kidolgozása produktív erdőállományok telepítésének elősegítésére
- ❖ Online fajtaválasztó alkalmazás fejlesztése döntéstámogató rendszer keretek között az alkalmazkodás elősegítésére

Terepi kísérletek

Sem a hagyományos, sem a modern molekuláris genetikai eszközökkel folytatott nyárnemesítés nem nélkülözheti az újonnan nemesített genotípusok terepi, erdő- vagy ültetvényes viszonyok közötti vizsgálatát. E vizsgálatokat megfelelő kísérleti szempontok szerint kialakított klón- és félüzemi kísérletek teszik lehetővé. A változó klimatikus viszonyok között sikeres fajták kiválasztása érdekében ezért klónkísérleteket létesítettünk, különböző nemesítő intézetekben szelektált új nemes nyár klónok és fajtajelöltek vizsgálatára.

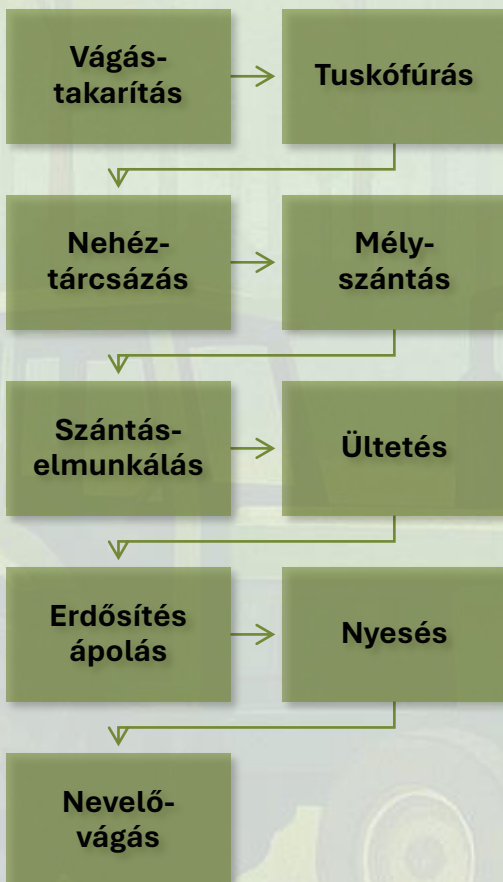
- ✓ Abádszalók 25/E – 9,91 hektár
- ✓ Ászár 18/D – 4,61 hektár
- ✓ Jászberény 134/C – 3,88 hektár
- ✓ Tiszasüly 30/J – 5,7 hektár
- ✓ Vasad 10/C és E – 8,4 hektár

A megvalósult kísérletek kiváló alapot szolgáltatnak a több éven, akár egy évtizeden keresztül folytatott szelekciós munkálatokhoz, emiatt a projekt tudományos hatása jóval túlnyúlik a projekt megvalósítási időszakán. Az első érdemi eredmények néhány éven belül várhatóak.

Termesztéstechnológiai eljárás

A kifejezetten ártéri körülmények között végzett nemes nyár erdőfelújítások új termesztéstechnológiai megközelítéseket igényelnek, melyek a teljes termesztési cikluson átívelő munkaműveleteket foglalnak magukba.

A projekt által kidolgozott technológiai leírás nemzetközi szabadalmi bejelentésre került, melynek azonosító száma: PCT/HU2023/050087.

Fajtaválasztó alkalmazás

A sikeres ültetvényes nemes nyár termesztés alapja az ültetési terület termőhelyi adottságait legjobban hasznosítani képes, biotikus és abiotikus károsítókkal szemben ellenálló, ipari felhasználásra alkalmas törzsalakot és faanyagot fejlesztő fajta megválasztása. A gyakran kedvezőtlen és esetenként romló környezeti feltételek fajták általi elviselése tehát elengedhetetlen kritériuma a jövőbeli nyárgazdálkodásnak.

Kísérleti tapasztalatok és egy díjazott innovatív megoldás

A projekt keretében, több korábbi nemes nyár kísérlet felvételi adatait felhasználva, megalkotásra került egy nyár fajtaválasztó alkalmazás, amit annak érdekében, hogy a gyakorló erdőgazdálkodók napi szinten használhassák, beépülő modulként az erdészeti termőhelykutató egyik leginnovatívabb, az Erdészeti Tudományos Intézetben fejlesztett SiteViewer alkalmazás mobiltelefonra letölthető változatába illesztettünk. A felhasználók így egy adott erdőterületre több klímaprojekció figyelembe vételével lesznek képesek a területet legjobban hasznosítani képes nemes nyár fajta kiválasztására.

A konzorcium tagjai

Gledicia Kft.

Abádszalóki Magán Erdészeti Kft.

Ártéri Erdőbirtokossági Társulat

**Szelei Úti Erdőgazdák
Erdőgazdasági Szövetkezete**

Soproni Egyetem

